פופציג יאר ארבייטער באוועגונג אין קאנאדע

פון י. פייגעלמאן.

די ארבייטער-געשיכטע אין קאנאדע איז א סך אינגער ווי זי איז אין אנדערע לענדער. דאס איז דערפאר ווייל קאנאדע גופא איז ווייט ניט אזוי אלט ווי די אנדערע לענדער זענען. מיר ווייסען אבער אז אין איניגע מזרח-טיילען פון קאנאדע האט זיך אנגעהויבען בויען אן ארבייטער-באוועגונג נאך אזוי פרי ווי אין די ערשטע פיאנער-יארען פון דעם אלגעמיינעם אויפבוי און אנטוויקלונג פונ'ם לאנד.

אמת, יענע ערשטע ארבייטער-באוועגונג האט ניט געטראגען דעם זעלבען ארגאניזירטען כאראקטער ווי עס טראגט היינט צו-טאג. אבער מיר ווייסען, אז קליינע גרופען ארבייטער האבען ארגאניזירט לאקאלע פאראיינען, וועלכעס איז געווען אין מיניאטור פון די איצטיגע מעכטיגע טרייד-יוניאנס.

דער דאזיגער פאקט איז פאר אונז באזונדערס אינטערעסאנט צו וויסען, ווען מיר דערקונדיגען זיך, אז באלד ווערט פופציג יאר ווי דער קענעדיען טריידס און לייבאר קאנגרעס איז געבוירען געווארען אין לאנד. צו זיין פינקטליך, איז עס שוין דער 47-טער יאר זינט דער לייבאר קאנגרעס איז דא ארגאניזירט געווארען, אבער מען טראכט שוין אין דער הויפט-קווארטיר פונ'ם לייבאר קאנגרעס ווי אזוי פאזאנטסטען צו פייערען דעם פופציג-יארינען יובילייאום פון דער דאזיגער פארצייוגטע ארבייטער-קערפערשאפט.

ניט לאנג צוריק איז אין רעדזשיינא אפגעהאלטען געווארען די 46-טע יערליכע קאנווענשאן פא'ם קאנגרעס. ארבייטער-טוער פון איבער'ן גאנצען לאנד זענען געקומען צו דער קאנווענשאן, פארטרעטענדיג אן אלגעמיינע מיטגלידערשאפט פון ארום הונדערט און זעכציג טויזענט פערזאן. פון דער צאל פון דער מיטגלידערשאפט קאן מען זיך מישער זיין ווי ריזיג-גרויס אזא קערפערשאפט דארף זיין אין א לאנד וועלכע האט קנאפע צעהן מיליאן איינוואוינער. עס איז אבער כדאי צו דערמאנען זיך, אז בלויז מיט דרייסיג יאר צוריק האט דער לייבאר קאנגרעס געצעהלט ניט מער ווי ארום 9 טויזענט מיטגלידער. דאס הייסט, אז דער וואוקס אין פארלויף פון די לעצטע דרייסיג יאר, האט דערגרייכט אן ערך הונדערט און 51 טויזענט — וואס איז א גאנץ נשקשה'דיגער וואוקס.

עס איז שוין באלד א האלבער יארהונדערט ווי עס עקזיסטירט אן ארגאניזירטע ארבייטערשאפט אין קאנאדע, און אין פארלויף פון דער צייט זענען די כוחות פון קאנאדע'ס ארגאניזירטער ארבייטערשאפט ניט שוואכער געווארען, נאר פארקערט, געווארען מעכטיגער, ריזיג-גרויס און איינפלוסרייך. ווארים קיינער וועט דאך ניט וואגען צו לייקענען, אז אין קאנאדע'ס עפענטליכען לעבען איבט דער לייבאר קאנגרעס ניט אויס א באדייטענדען איינפלוס. אפילו אין די רעגירונגס-קרייזען הערט מען זיך צו צו זיינעם א ווארט, צי מען וויל עס יא אדער ניט.

וואס פאר א מיינונג מען זאל ניט האבען צו דער שטעלונג פונ'ם קאנגרעס אין איניגע פראגען, מוז מען אבער מודה זיין, אז כמעט אלע ארבייטער-גינסטיגע געזעצען, וועלכע עקזיסטירען היינט צו-טאג ביי אונז אין לאנד, אדער אין די באזונדערע פראווינצען, זענען א רעזולטאט פון אונאויפהערליכע פאדערונגען מצד דעם קאנגרעס. נעמען מיר, צום ביישפיעל אזעלכע געזעצען ווי די "מאטהערס אלוענס"; "פעיר וויידזש" אויף אלע עפענטליכע ארבייטען, עלטער-פענסיע; דער געזעץ צו צווינגען באלעבאטים צו שיקען ארבייטער אונטער 16 יאר צו באזוכען איין טאג אין דער וואך די סקול און נאך א סך אזעלכע געזעצען, ווערט פאר אונז קלאר, אז דער לייבאר קאנגרעס האט בייגעטראגען זיין טייל צום וואוילזיין פון דער קאנאדער ארבייטערשאפט.

אין באצוג צו די דאזיגע, ארבייטער-גינסטיגע געזעצען אין לאנד וועט זיין אינטערעסאנט צו באמערקען, אז די יערליכע אויסגאבע פון דעם לייבאר דעפארטמענט בנוגע דער ארבייטער-געזעצגעבונג אין קאנאדע, ענטהאלט א בוך פון 733 זייטען און אין פארלויף פון דעם פריערדיגען יאר, 1929, זענען נאך 60 זייטען צוגעקומען צו דעם דאזיגען בוך. דאס הייסט אז אין א יאר צייט זענען זעכציג זייטען אויסגעפילט געווארען מיט געזעצען און אמענדמענטס וועלכע האבען א שייכות מיט ארבייטער-פראבלעמען — און דאס איז אלץ צו פארדאנקען דעם לייבאר קאנגרעס.

דער קענעדיען טריידס און לייבאר קאנגרעס שליסט אין זיך איין אלע פאכען, וועלכע עקזיסטירען אין לאנד, און ווען דער לייבאר קאנגרעס זאגט, אדער רעדט עפעס, טוט ער עס אינ'ם נאמען פון די ארבייטער פון אלע אנגעשלאסענע טריידס. עס איז דעריבער קיין וואונדער ניט וואס איבעראל רעכענט מען זיך גאנץ שטארק מיט זיינס א ווארט.

אין די לעצטע יארען אבער, זינט די וועלט איז באשאנקען געווארען מיט'ן "קדשי-קדשים" פון דעם ראדיקאליזם, האט זיך אויך געשאפען א גאנץ באדייטענדע געגנערשאפט צו די פאליסים און צו דער פירערשאפט פון דעם קאנגרעס. אין די פריערדיגע יארען איז די דאזיגע געגנערשאפט געווען שטארקער ווי איצט. אפילו די "וואן-ביג-יוניאן" אין וויניפעג האט אין די לעצטע יארען אויך היבש פארלוירען פון דער פאפולאריטעט אין איר קאמף מיט'ן קאנגרעס. שוין אפגערעדט פון די איבעריגע שטארק-פראגרעסיווע באוועגונגען וועלכע האבען געזוכט צו דיסקרעדיטירען דעם לייבאר קאנגרעס.

דער קענעדיען טריידס און לייבאר קאנגרעס איז אנגעשלאסען אן דער אמעריקען פעדערייישאן אף לייבאר, און אויב מען וויל זיך באקענען מיט'ן ריכטיגען פרצוף פונ'ם קאנגרעס, דארף מען בלויז א קוק טאן אויף דער פעדערייישאן, וועט מען באלד באקומען א ריכטיגע אפשפיגלונג פונ'ם קאנגרעס. ביידע זענען זיי קאנסערוואטיוו אין זייער בליק און באציאונג צו ארבייטער פראבלעמען און צו דער איצטיגער קאפיטאליסטישער אורדנונג אלס אזעלכע. זיי קוקען אויף ארבייטער-פראגען ניט פון דעם שטאנדפונקט פון פאליטישער אנטוויקלונג, נאר פאר זיי עקזיסטירט דער "ברויט-און-פוטער" שטאנדפונקט אדער ווי דער ענגלישער דריקט זיך אויס "דער פולער צעבער"-שטאנדפונקט.

נעווים אונטערשיידעט זיך שטארק די אייראפעאישע ארבייטער-באוועגונג פון דער אמעריקאנער און קאנאדער. אין געוויסע הינזיכטען זענען זיי אזוי ווייט ווי מזרח פון מערב, און א פראגרעסיווער אייראפעאישער ארבייטער קאן דעריבער ניט שלום-מאכען מיט די אנגענומענע קאנסערוואטיווע פאליסים און פרינציפען ווי פון דער פעדערייישאן און פונ'ם קאנגרעס. אבער, ווי שוין פריער געזאגט, האבען סיי דער קאנגרעס און סיי די פעדערייישאן זייערע פארדינסטען וועלכע מען קאן ניט לייקענען. און ווען מען וויל ריידען וועגען דעם גאנג און אנטוויקלונג פון דער ארבייטער-באוועגונג אין קאנאדע, קאן מען ניט פארבייגעהן דעם קאנגרעס.

קאנאדע'ס ארבייטער-באוועגונג הויבט זיך אן אינ'ם ריכטיגען זינען פון ווארט מיט דער ארגאניזירונג פונ'ם קאנגרעס. די אלע פריערדיגע פראבעס זענען געווען ניט מער ווי פראבעס. און דאס איז דערפאר ווייל קאנאדע איז א לאנגע צייט געווען אן ענגלישע קאלאניע און אלס אזעלכע האט זי געדיענט בלויז אלס מיטעל פון וואנען ענגלאנד האט געזוכט בלויז צו אימפארטירען רויכטימער און צו עקספלואטירען דאס לאנד בלויז פאר אירע אייגענע נוצען.

ווען מען רעדט וועגען דעם קענעדיען טריידס און לייבאר קאנגרעס איז אויך כדאי צו דערמאנען אז מיט איר הילף ווערט איצט אנגעפירט א באוועגונג ביי אונז אין לאנד צו שאפען א סיסטעם פון ארבייטסלאזען פארזיכערונג. ביי זיין לעצטער, 46-טער קאנווענשאן אין רידזשיינא, איז דאס געווען איינע פון די הויפט-פאדערונגען, און עס איז דעם קאנגרעס אויך געלונגען צו פאראינטערעסען מיט דער פראגע א צאל פון די אנגעזעענסטע פערזענליכקייטען אין לאנד.

ניט לאנג צוריק איז אין מעקלינ'ס מעגעזין דערשינען א לענגערער ארטיקל פון דר. דזש. וו. מעקמילען, טשערמאן פון דער אנטעריא מינימום וויידזש באארד, וואו ער אגיטירט זעהר שטארק פאר דער איינפירונג פון "אנעמפלאימענט אינשורענס" אין קאנאדע. און ניט נאר אגיטירט ער דערפאר, נאר ער פאדערט פאקטיש אויף די רעגירונגס-אויטאריטעטען צו שאפען אזא סיסטעם אזוי שנעל ווי מעגליך. עס איז אן ארטיקעל וועלכער מוז האבען א ווירקונג, נעמענדיג אין אנבאטראכט די פערזענליכקייט פון דעם שרייבער. דאס איז אויך צו פארדאנקען אין א געוויסער מאס דעם קאנגרעס וועלכער האט געשאפען א פאסיגע אטמאספערע פאר דעם דאזיגען געדאנק און א באדען אויף וועלכען דער דאזיגער געדאנק זאל קאנען געבויט ווערען.

דאס זענען אלץ אויפטואונגען וועלכע מוזען אנערקענט ווערען, הגם ווי געזאגט, זענען פאראן פראגען מיט וועלכע דער קאנגרעס געהט זיך שטארק פארנאנדער מיט יעדען פראגרעסיווען ארבייטער-קענער. אזוי, למשל, קאן מען דעם קאנגרעס ניט מוחל זיין אויף זיין נאכלעסיגקייט אויף דעם פאליטישען געביעט. אויב אין ענגלאנד און אין אויסטראליען איז מעגליך געווען צו דערוועהלען ארבייטער-רעגירונגען, טא פארוואס וואלט אזעלכעס ניט מעגליך געווען ביי אונז אין קאנאדע? ווען דער קאנגרעס וואלט געשאנקען אזוי פיל אויפמערקזאמקייט דער פאליטישער פראגע ווי ער שענקט דער "ברויט-מיט-פוטער"-פראגע, וואלט קאנאדע'ס פרעמיער איצט געקאנט זיין רעמזי מעקדאנאלד'ס א תלמיד און ניט א קאנסערוואטיוו.

אבער אין דעם איז שולדיג דער איינפלוס פון דער אמעריקען פעדערייישאן אף לייבאר מיט וועמען דער קאנגרעס איז אנגעשלאסען. עס איז א מערקווירדיגער פאקט וואס די קאנאדער ארבייטערשאפט איז ענגער צוזאמענגעקניפט מיט דער אמעריקאנער ארבייטערשאפט ווי מיט דער בריטישער. אלס א בריטישע דאמיניאן וואלט, לויט'ן שכל-הישר געדארפט אויסקומען, אז די קאנאדער ארבייטערשאפט זאל זיין אנגעשלאסען אן דער בריטישער, אבער אין דער אמת'ן איז עס אנדערש. שולדיג אין דעם איז די געאגראפישע נאהענטקייט צווישען קאנאדע און די פאראייניגטע שטאטען.

די עקאנאמישע באדינגונגען אין ביידע לענדער זענען אזוי ענליך, אז ווילענדיג אדער ניט, מוזען די ארבייטער פון ביידע לענדער האלטען זיך אינאיינעם. אין ענגלאנד זענען די באדינגונגען גאנץ אנדערע ווי דא. אין ענגלאנד איז די אינדוסטריעלע אנטוויקלונג ווייט ניט אזוי שטארק ווי דא און דעריבער זענען די אלגעמיינע ארבייטער קאנדיציעס דארט אנדערע ווי זיי זענען דא. בעת דוקא אין די פאראייניגטע שטאטען זענען די קאנדיציעס פון די ארבייטער גאר ענליך צו די, וועלכע עקזיסטירען ביי אונז אין לאנד. אט מיט דעם פארענטפערט זיך דער מערקווירדיגער פאקט וואס בעת קאנאדע איז אן ענגלישע דאמיניאן, איז אבער די היגע ארגאניזירטע ארבייטערשאפט ענג צוזאמענגעקניפט מיט דער אמעריקאנער. און טאקע דערפאר ווייל דער קאנגרעס האט מיט דער בריטישער באוועגונג קיין מגע ומשא ניט, דעריבער איז ער אזוי נאכלעסיג אויפ'ן פאליטישען געביעט. דער קאנגרעס האלט זיך שטרענג אן דער פאליסי פון דער אמעריקען פעדערייישאן.

מען וואלט געקאנט אויך אנצייגען אויף אנדערע עולות, אדער חסרונות מצד דעם לייבאר-קאנגרעס. אבער איך וועל עס איצט ניט טאן, ווייל איך בין דא ניט אויסען צו געבען א קריטישע אפהאנדלונג וועגען דעם קאנגרעס. נאר איך וויל בלויז אנצייגען וואס פאר א ראליע די דאזיגע מעכטיגע ארבייטער-ארגאניזאציע האט געשפיעלט, און שפיעלט נאך איצט אויך אין קאנאדע'ס עפענטליכען לעבען, זינט איר גרינדונג מיט איבער 46 יאר צוריק. עס איז שוין באלד א האלבער יארהונדערט ווי דער קאנגרעס עקזיסטירט אין קאנאדע, און אויב ער האט אויף זיין חשבון א סך שאטענדיגע זייטען, קאן אבער ניט אוועקגענומען ווערען פון אים די אנערקענונג פאר זיינע ביז-איצטיגע אויפטואונגען אויף געביעט פון פארבעסערען דעם עקאנאמישען מצב פון דער קאנאדער ארבייטערשאפט. און ווען מען רעדט וועגען דער געשיכטע פון דער קאנאדער ארבייטער באוועגונג טאר מען די דאזיגע אויפטואונגען ניט פארזעהן.

דוד זוסמאן שרייבט וועגען דער אידישער לאגע אין פוילען

א קורץ בריוועל, אבער זעהר א כאראקטעריסטישעס, וועגען דער אידישער לאגע אין פוילען, איז דערהאלטען געווארען אין „זשורנאל", פון היגען גוט באקאנטען דוד זוסמאן, וועלכער געפינט זיך יעצט אין אייראפע.

„די עקאנאמישע לאגע אין פוילען איז ניט צו באשרייבען, די נויט פון די אידען אין פוילען און גאליציען ווערט גרעסער און אונטערעגליכער פון טאג צו טאג, הונדערטער אידישע פאמיליעס וועלכע פלעגען באקומען הילף פון אמעריקע, האבען פלוצלונג דערפיהלט דעם אמעריקאנער קריזיס, ווען זייערע קרובים האבען אפגעשטעלט דאס געלט שיקען, און די אידען דא זאגען אויסגעזעצט צו זעלבסטמארד און אנדערע געפאהרען, ווייל אהן דער הילף פון די אמעריקאנער אידען קענען זיי פשוט ניט לעבען.

„איבערהויפט לידען איצט די פארשידענע אינסטיטוציעס, אריינגערעכענט בית יתומים אנשטאלטען, ישיבות און תלמוד תורות. די לעצטע וועלען זיין געצוואונגען צו פארמאכען זיך ווען עס וועט ניט קומען קיין שנעלע הילף פון אמעריקע.

„דער קרעדיט איז פאלקאם אפגעשטעלט, די וועלכע קויפען טוען עס פון דער האנט צום מויל, באנקראטען קומען פאר יעדע מינוט, און די רעגירונג האלט אין איין דריקען די אידען מיט דעם שטייער.

„און אט איז א פאל וואס האט פאסירט אין מיין שטעטעל אסטראווצע:

„א איד האט ניט געהאט צו צאהלען דעם שטייער, איז די רעגירונג צוגעפאהרען מיט דער „עגלה" און אויסגעליידיגט זיין געשעפט פון די בלוי און אייזערנע כלים, און דאס אפגעפיהרט קיין אפטאוו אין פאוויאט, דארט געמאכט אן „אקשען", און די פויערים האבען געהאט ביליגע כלים. דאס איז פארגעקומען דעם צווייטען טאג ראש השנה. אזעלכע זאכען פאסירען דא אפט.

„איצט נאך א פאל:

יום כפור בין איך געוועזען אין פראג, טשעכאסלאוואקיע, וואו איך האב באזוכט די עלטסטע שוהל אין דער וועלט, און מיין גרעסטע איבערראשונג איז געוועזען, אז וואו איך בין געקומען האב איך געטראפען דאווענען בלויז זקנים; עס האט מיר אויסגעזעהן ווי איך וואלט געגאנגען פון איין מושב זקנים צום אנדערען.

„עס ווייזט זיך ארויס, אז דאס גאנצע ביסעל פרומקייט איז ביי אונז, איבערהויפט אין טאראנטא, ווייל אין אונזערע שוהלען זעהען מיר אלע קלאסען אידען, אין אייראפע געהען זיי אין די פאבריקען אדער אין די מאוויס".

אייער
דוד זוסמאן.

העלפ דיין קרוב!

(אויפרוף)

די אפטיילונג פאר קאנסטרוקטיווער קרובים-הילף ביי דער צענטראל-פארוואלטונג פונ'ם „ארט"-פארבאנד האט ביז איצטער שוין אריבערגעשיקט איבער צוויי טויזענט מאשינעס צו די דעקלאסירטע קרובים אין סאוויעט-רוסלאנד.

דער גרעסטער טייל מאשינעס זענען געווען טריקאטאזש און נעה-מאשינעס, ווי אויך מאשינעס צו באארבייטען מעטאל, האלץ און אנדערעס. דער אלגעמיינער ווערט זייערער האט באטראפען א סומע פון איבער א האלבען מיליאן דאלאר.

לויט די לעצטע ידיעות פון סאוויעט-רוסלאנד זענען כמעט אלע אריבערגעשיקטע מאשינעס אין פולען גאנג.

די געוועזענע דעקלאסירטע קרובים וואס ארבייטען אויף די צוגעשיקטע מאשינעס ביי זיך אין דער היים, אדער אין אן ארטעל, באקומען רעכט און הנחות פון ארבייטענדיגע בירגער.

די מאשינעס, וואס ווערען דורך דעם „ארט"-פארבאנד אריבערגעשיקט קיין סאוויעט-רוסלאנד לויט א ספעציעלען אפמאך מיט דער סאוויעט-רעגירונג, ווערען באפרייט פון יעטווידען גרעניץ-אפצאהל, און זיי טארען אויך ניט ווערען קאנפיסקירט אדער אפגעשריבען פיר וועלכע ניט איז שטייערן און מלוכה-חובות.

דער „ארט"-פארבאנד, וואס שיקט אריבער מאשינעס, געצייג און רוי-שטאף פון קרובים צו קרובים, גיט צוגענגליכען קרעדיט צו די אלע, וואס ווילען העלפען זייערע קרובים אויף א קאנסטרוקטיווען אופן.

נאך גענויערע אינפארמאציעס קאנט איהר זיך ווענדען מינדליך אדער שריפטליך צו דעם „ארט"-קאמיטעט פון ניו יארק.

אין די פלעצער פון „השומר הצעיר" אין ארץ ישראל

(פון אונזער ספעציעלען קארעספאנדענט) י. ל. גאלמאן (תל אביב)

א שטיקעל הקדמה

צוזאמען מיט נאך עטליכע אויסלענדישע קארעספאנדענטען האבען מיר זיך לעצטענס איינגעארדענט א ספעציעלען אויספלוג איבער די פלעצער וואו עס געפינען זיך די "קבוצים" פון דעם השומר הצעיר אין לאנד.

איהר וועט פרעגען, פאר וואס עפעס גראדע צום "השומר הצעיר"? איז דער תירוץ אזוי: דער לעצטער שטראם פון אונזער "יוגענד עליה", דאס הייסט די "עליה" וואס איז געגאנגען קיין ארץ ישראל זייט נאך די געשעהענישען ביז "צום פארמאכען די טויערען", איז בערך אכציג פראצענט פון איהר, רעקרוטירט געווארען פון דעם פוילישען "השומר הצעיר".. ווייטער — וואס עס איז ווידער נוגע דעם "שומר הצעיר" פון דער פריהערדיגער גענעראציע, איז דאס בכלל אין זיין גרעסטער העלפט אן אקאדעמישע יוגענד, דאס הייסט יונגעלייט וואס האבען פרייוויליג איבערגעבראכען זייערע אקאדעמישע קאריערעס אין גלות, פארבייטענדיג זיי אויף שווערע פיזישע ארבייט אין ארץ ישראל אגב, האט די דאזיגע יוגענד זיך אויסערגעוועהנליך געהאלטען בעת די פאראיאהריגע בלוטיגע געשעהענישען אין לאנד. זיי האבען רייכער געמאכט אונזער נייע געשיכטע מיט אזעלכע גבורה פאקטען וואס מאכען אונז שטאלץ אויף אונזער יוגענד. (איינגע נייע, ביז אהער אומבקאנטע פאקטען וועלען דא שפעטער דערמאהנט ווערען, יעדער אויף זיין פלאץ). עס איז דעריבער אונז געווען אינטערעסאנט צו צוקוקען זיך פון דער נאהענט צו די אלע "נעסטען" פונ'ם "השומר הצעיר" אין לאנד, כדי קענען איבערגעבען אונזערע לעזער די פרטים פון יעדער נעסט בעזונדער. מיר האבען בעזוכט די פלעצער פון דער ערשטער סטאדיע אן, דארטען וואו זיי זיצען נאך אין צייטווייליגער לייוונטענע געצעלטען, און פאר שווער אויסגעהארעוועטע געלד קויפען זיי אליין יעדער בינטעל גרינס, ביז צו יענע פלעצער וואו די יונגעלייט זיינען שוין ווי געהעריג איינגעפונדעוועט און האבען שוין אפילו אייגענע טראקטארען. דאס הייסט פונ'ם יונגסטען קבוץ אין ראשון לציון, ביז צו דעם קבוץ א' אין מרחביה, און דאס טאקע זענען מיר אויסען געווען צו בעשרייבען.

אין ראשון לציון:

ניישט ווייט פון דער קאלאניע ראשון לציון, אין דער געגענד פון די נייע-פארפלאנצטע פרדסים פון דעם לאנדאנער מאגנאט ה' בערנשטיין, דארטען זענען אויפגעצויגען פינף און צוואנציג לייוונטענע געצעלטען און דארטען לאגערט דער אינגסטער קבוץ פון "השומר הצעיר" אין לאנד. פינף און פערציג בחורים זיינען זיי און פופצעהן מיידלאך, אלע יונגעטשקע, וואלסט געזאגט יונגע עופות'לעך וואס האבען זיך נאר וואס אויסגעפיקט פון דער אייער שאל. איינער איז געקומען מיט צוויי חדשים צוריק, און א צווייטער איז שוין דא א האלב יאהר, און יעדענפאלס זענען זיי נאך אלע יונגע "רעקרוטען" פון דעם ערשטען יאהר, געקומען זיינען זיי פון לאדז און פון ראוונא, פון טשענסטאכאוו און פון לודמיר; פון קאברין, פון ווארשא און פון סלאנים.

דער דאזיגער "קבוץ" פארמאגט נאך לעת עתה גאר ניט קיין פארמעגען, א חוץ זייער יונג-געזונד, מיט זייער פעסטען ווילען כסדר צו ארבייטען, און דערביי אויפצולעבען דאס לאנד. דער באדען וואו די געצעלטען שטעהען איז א פרעמדער. ער געהערט צו דער שכנה'דיגער קבוצה "השדה" (די אביטוריענטען פון "מקוה ישראל") און די לייוונטענע געצעלטען געהערען צו דער "הנהלה הציונית" וועלכע דארף אייגענטליך נאך על פי דין צו בעקומען פאר זיי "פאכט געלד" 25 פיאסטער א חודש פאר יעדען געצעלט......

ווי זיי האבען מיר דערצעהלט, פיהרען זיי איצטער אונטערהאנדלונגען מיט'ן קרן הקימת וועגען דריי דונאם פלאץ אויף אוועקצושטעלען דארטען זייערע געצעלטען, און מיט'ן קרן היסוד פיהרען זיי אונטערהאנדלונגען וועגען אויפשטעלען פאר זיי דעם ערשטען "צריף" (באראק). מכח באדען אויף צום באזעצען זיך — רעדען זיי נאך ניט. ווארום זיי זיינען נאך "צו יונג" אין בעצוג צו דער לאנדווירטשאפטס ארבייט. זיי מוזען ערשט פריהער גוט זיך אויסלערנען ווי אזוי צו פיהרען די לאנדווירטשאפט, און דאס טוען זיי טאקע איצטער, ארבייטענדיג אלס געדונגענע "פועלים" אין דער אלטער קאלאניע ראשון לציון. זיי ארבייטען אין די וויינגערטנער און אין די פרדסים ווי אויך ביי בוי ארבייט און דערפון טאקע זענען זיי זיך מתפרנס. יעדען טאג געהט ארויס א געוויסע צאהל מענשען פון זיי צו דער ארבייט אין ראשון לציון, און דער איבעריגער עולם איז פארנומען אין דער "מחנה" (אינם לאגער) ביי היימישער ארבייט. ווער מיט וועמען עס איז פארנומען ביים קאכען און צוגרייטען די פיער מאהל-צייטען פארן גאנצען לאגער און ווער עס איז פארנומען ביי דער וועש פארן גאנצען עולם, אדער ביי אין אנדערער קאלעקטיווער ארבייט.

מיר ווערען פארבעטען אין געצעלט פון רעגינא מאשקאוויטש. איהר פאטער איז א הויז-ווירטה פון דער קאראלקאווא גאס אין ווארשא. אינ'ם געצעלט וואוינט זי צוזאמען מיט נאך צוויי מיידלאך. איהרע עלטערן מיט איהרע בעקאנטע קענען זיך נאך אמאל טראכטען אז זייער רעגינא לעבען וואוינט אין א לייוונטענעם געצעלט ווי א ציגיינערין צווישען ציגיינער. איך וויל דעריבער זיי אפגעבען א גרוס ווי אזוי עס זעהט ווירקליך אויס אין דאזיגען געצעלט. אלע דריי אייזערנע בעטלאך מיט'ן בעטגעוואנט שעמערירען פשוט מיט זייער בליצענדיגער ווייסקייט און ריינקייט. דאס צונויפגעקלאפטע טישעל איז בעדעקט מיט א ווייס קלאהר טישטיכעל, דאסגלייכען זענען איבערגעצויגען מיט ווייסע "טשעכאלען" די דריי "בלעכען" וואס דיענען אין געצעלט אלס שטוהלען. די פאדלאגע וואס באשטעהט פון אן איינפאכען הארטען גרונד איז ריין צוגעקעהרט, אז עס שמעקט אין אלע ווינקעלעך.

וואס עס האט מיך אינטערעסירט אמעהרסטען איז דער אלבאם וועלכען איך האב געפונען אויפ'ן טיש. אין יענעם אלבאם איז פאראן פאטאגראפיעס פון ענצעלנע חברים אין ווארשא און פון פארשידענע גרופעס. און דער סאמע אויבענאן פארנעהמט דארטען די פאטאגראפיעס פון די "נאהענטסטע און טייערסטע", די טאטע-מאמע מיט זייערע ערנסטע פנים'ער...

זאל מיר די יונגע און אינטעליגענטע רעגינא מאשקאוויטש מוחל זיין, וואס איך האב ניט ערפילט איהר בקשה "נישט צו דערמאנען איהר נאמען". איך טו עס ניט פאר א צו להכעיס. איך בין אין איהר געצעלט געזעסען, און איך בין ענטציקט געווארען פון דעם געצעלט גופא, און פון דער גרופע יונגעלייט וואס זענען דארטען זיך פארזאמעלט לכבוד אונז. איך האב דארטען געזעהן יונגעלייט מיט א יוגענד פרייד אין פנים, און מיט פעסטען גלויבען אין זייערע הייליגע אידעאלען, די אידעאלען פון עהרליכער ארבייט און פאלקס-אויפלעבונג...

אין חעדערע.

אין חעדערע, אדער ריכטיגער געזאגט א קילאמעטער ווייט פון דער קאלאניע חעדערע, לאגערען צוויי גרופעס פון דעם השומר הצעיר איינס נעבען צווייטען. איין גרופע הייסט "קבוץ חדרה", און די צווייטע "קבוץ שומריה".

לכבוד אונזער וויזיט איז מען זיך צונויפגעקומען צוזאמען, און בשום אופן קען איך ניט גערענקען צו וועלכען "קבוץ" עס געהער די אייביג-לאכענדיגע בעלא ווארכיוועקער אדער די פרעהליכע רעגיא היישעריק אדער חנה וויענער. איך ווייס נאר דאס אסתר שעהן'ס עלטערן האבען א גאלאנטעריי געשעפט אין ווארשא אויף די נאלעווקעס, און העלא מאזעס שטאמט פון דער קארמעליצקא גאס. און מעהר גארנישט. און וויפיעל מען האט מיר דארטען ניט ערקלעהרט, און ערקלעהרט, בין איך אלץ מיר געבליבען ביי מיין קשיא, צו וואס טוען די צוויי בעזונדערע גרופעס ביי איינער און דער זעלבער ריכטונג, וואס לאגערען אויף איינעם און דעם זעלבען פלאץ?...

דערצו נאך פארמאגען ביידע גרופעס אין בשותפות'דיגען "רעדאקטאר" פאר זייער "וואנד צייטונג". דאס איז דער באמת-ווארלער לובלינער יונגערמאן ה' נפשי. אדער ווי זיי רופען איהם שטיפעריש: "ברכי נפשי". דאסגלייכען האבען זיי א בשותפות'דיגען כאר און ארקעסטער מיט וועלכען עס דיריגירט די טאלאנטפולע רחל לעווין, א מיידעל א ברען, מיט וואונדער-שעהנע בלויע אויגען. וואס האט פאר'ן אפפאהרען צום "קבוץ" געענדיגט דאס קאנסערוואטאריום אין ווארשא.

דער גייסטיגער מנהיג פון — "השומר הצעיר" אין חעדערע, איז דער זעהר סימפאטישער דר. יהודה נאטהעלף. ווי ער אינפארמירט אונז בעשטעהט דער קבוץ חעדערע פון 86 יונגעלייט מיט מיידלאך, און דער קבוץ שומריה פון 50. פאר א יאהרען האבען זיי געוואוינט אין לייוונטענע געצעלטען (פאר א יאהרען זיינען זיי געווען "רעקרוטען" פונ'ם ערשטען יאהר) זיי האבען דאן געליטען, צוליעב דעם ווייל פאראיאהרען איז געווען בכלל אן "אומרוהיג יאהר" מיט די פיעבער אנגעלעגענהייטען. היי יאהר איז אין חעדערע פולשטענדיג רוהיג געווען מיט'ן פיעבער, און דערצו נאך האבען זיי היי-יאהר א רייהע פיינע הייזלעך אויפגעשטעלט דורך'ן קרן היסוד (דער באדען געהער צום קרן הקימת) און א פאר גוטע פערד האט מען זיך שוין איינגעקויפט מיט א געשפאן און וואגען. און א היהנער-צוכט האבען זיי זיך שוין איינגעארדענט וואו עס געפינען זיך שוין די ערשטע צוויי הונדערט עופות, און אין ביהנען צוכט האט מען שוין אנגעהויבען צו טאן, און א ביסעל גרינוואורג איז שוין פאראן אייגענע, און א משתלה" (א בוימער שולע) איז פאראן ביי זיי, וואו עס וואקסען יונגע ציפרים-שפראצלינגען מיט אייקאליפטוסען צום פארקויפען אין דער קאלאניע. און דער רעשט עקזיסטענץ פון דעם קבוץ בעשטעהט פון דער ארבייט אין חעדערע.

פון דער ארבייט אין דער קאלאניע איז דא א דאפעלטער נוצען. קודם כל, דער פארדיענסט גופא וועלכער האלט פאקטיש אונטער דעם עקזיסטענץ פון דעם קבוץ, און נאך מעהר בעדייטונג האט פאר זיי די "הכשרה", דאס הייסט דאס לערנען אויפ'ן פראקטישען אופן די גרויסע און אינטערעסאנטע תורה פון דער מאדערנער לאנדווירטשאפט. א דאנק דער ארבייט אין דער פרעמד ווערט מען געוואר אלץ וואס מען וועט ווען שפעטער בעדארפען פאר דער אייגענער ווירטשאפט. נאטירליך דאס בלויז ווירטשאפט ארבייט איז א גאנץ יאהר ניט פאראן. מילא ארבייט מען צו [illegible] ביים כביש, ביי דער דרענאזש ארבייט. אדער נאר פאך ארבייט. די עלעקטרא טעכניקער פון דעם קבוץ ארבייטען ביים איינארדנען עלעקטרישע אינסטאלאציעס אין דער קאלאניע. דער וועטערינאר-דאקטאר היילט קראנקע בהמות אין דער געגענד. עס ארבייטען אין דער פרעמד סטאליארעס און בויער און אלע פארדיענטע געלדער געהען אריין אין איין קאסע, און געקאכט ווערט אין איין קיך, און עסען עסט מען ביי איין לאנגען טיש וואס איז אויסגעשטעלט ווי א קאנטיגע פארקאווע אין "צריף האוכל" (שפייזע באראק), מיט איין ווארט מען לעבט ווי אין איין גרויסע פאמיליע, מיט פיעל וועניגער קנאה און שנאה וואס מען זעהט ביי א געוועהנליכער ריכטיגער פאמיליע...

דער "קבוץ" פארמאגט אויך עטליכע איינגעארדענטע ווארשטאטען ביי זיך, ווי צום ביישפיעל א סטאלעריי, א שוסטער-ווארשטאט, וכדומה. זיי בעדיענען הויפטזעכליך דעם אייגענעם געברויך, און צו ביסלעך ארבייטען זיי אויך פאר עקספארט. (אזוי רופען זיי אן דעם פארקויף פון זייער "פראדוקציע" אין דער נאהענטער קאלאניע חעדערא).

ספעציעל האט אונז פאראינטערעסירט דער שוסטער-ווארשטאט פונ'ם קבוץ, וואו עס ווערט געארבייט שיך מכל המינים, און גראדע שעהנע און עלעגאנטע ארבייט. אלס הויפט מייסטער אין דעם ווארשטאט האבען מיר געטראפען ביי דער ארבייט אויפ'ן נידריגען פראדוציאנעלען שוסטער-בענקעלע די יונגע און סימפאטישע דבורה בערגמאן פון שיעראדזש. און אלס געהילפען זיינען איהרע צוויי תלמידים אסתר פון בריסק און וואלף דעם מאסקאוויטש פון שיעראדזש.

גרויסער דאפעל — 120 בלעטלאך — בעסטע אין דער וועלט

בלויז 5c
פארמיידעט נאכמאכונג

WHEN FOOD SOURS . . .

Sweeten the Stomach instantly

ארום צוויי שטונדען נאכ'ן עסען ליידען א סך מענשען פון זויערע מאגענס. זיי רופען דאס אומפארדייאונג. דאס מיינט אז די נערוועון פונ'ם מאגען זענען איבערסטימולירט געווארען. דאס איז אן איבערפלוס פון זויערקייט. דער מיטעל צו קארעגירען דאס, איז מיט אן אלקאלאי, וואס נעטראליזירט א סך מאל איר פארנעם און זויערקייט.

דער ריכטיגער מיטעל איז פיליפס מילך אף מאגנעזיא — בלויז א טעמלאזע פליסיגקייט; אנגענעם, עפישענט און ניט-שעדליך. אבער עס הרג'עט איבערפלוס זויערקייטען. דאס איז פארבליבען דער סטענדארד מיט דאקטוירים פאר איבער 50 יאר.

דאס איז א שנעלע מעטאדע, רעזולטאטען קומען במעט מאמענטאל. דאס איז די גוטע-הייסנד מעטאדע. איר וועט קיינמאל ניט נוצען קיין אנדערע ווען איר ווייסט.

זייט זיכער צו קויפען עכטע פיליפס מילך אף מאגנעזיא צוגעשריבען פון דאקטוירים פאר איבער פופציג יאר אין קארעגירען איבערפלוס זויערקייטען. 50 סענטיגע פלעשלאך — אין יעדער דראג סטאר. די עכטע איז שטענדיג א פליסיגקייט — קיינמאל ניט געמאכט אין טאבלעטס פארם. גיט אכטונג אויף דעם נאמען פיליפס אויפ'ן "רעפער" און פלעשעל.

דער וועג צו געזונט איז אפען פאר אלע

קעללאגג'ס אלל-ברען פארלייכטערט פארשטאפונג!

קאפ-וועהטאג, אלגעמיינע דערשלאגענקייט און פיעלע אנדערע איבלען זיינען סימנים פון פארשטאפונג. קעלאגג'ס אלל-ברען איז דער נאטירליכער, געזונטער מיטעל צו פערלייכטערען און פארמיידען פארשטאפונג.

שארפקע עלעמענטען אין דער דיעטע זיינען אבסאלוט ווירקזאם צו פערלייכטערען צייטווייליגע און ווידערהאלענדע פארשטאפונג. קעללאגג'ס אלל-ברען איז שארפקע. די באלק זאפט אריין די וואסער און רייניגט אויס דעם גאנצען ארגאניזם פון פארשטאפונג און גיפטען.

חוץ דעם, ענטהאלט עס געגנוג אייזען. דיזער מינעראל איז א בלוט-בויער און דער שונא פון פיזישער דערשלאגענקייט.

עסט קעללאגג'ס אלל-ברען רעגעלמעסיג. און איהר וועט ניט בלויז באזייטיגען די געפאהר פון פארשטאפונג — איהר קריגט אויך א געשמאקע, געזונטע סיריעל, וואס מיליאנען מענשען עסען מיט געשמאק. קעללאגג'ס אלל-ברען איז וואונדערבאר מיט מילך אדער קרים, באשאטען אויף סיריעלס און זופס, אין פרוכט-זאפטען אדער געקאכט מיט אנדערע שפייזען. אייער גראסער האט אלל-ברען אין רויטען און גריגען פעקעדזש. סערווירט איבעראל. געמאכט פון קעללאגג, אין לאנדאן, אנטעריא. קעללאגג'ס אלל-ברען איז אבסאלוט כשר אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון טאראנטא.

Kellogg's ALL-BRAN

פארבעסערט אין געשמאק און טעם.